

Yrkande

Socialdemokraterna

2021-02-05

3.2

Yrkande angående motion för boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.
2. Äldre- samt vård och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur alla boenden för äldre i Göteborgs stad kan bli inkluderande, integrerade och trygga platser för hbtq-personer.

Yrkandet

Socialdemokraterna sympatiserar med motionens andemening att skapa trygga och inkluderande rum för äldre hbtq-personer. I likhet med det resonemang som förs i hbtq-rådets utlåtande så tror vi dock att det görs bäst genom att integrera och inkludera än att segregera och exkludera. Alla människor, oavsett variation och oavsett hur öppen man vill eller vågar vara, ska ha möjlighet att åldras i en integrerad och inkluderande social miljö. Vi vill därför istället ge äldre- samt vård och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda hur alla boende för äldre inom Göteborgs stad kan bli inkluderande, integrerade och trygga platser för hbtq-personer.

Yrkande

Demokraterna

2021-02-05

Ärende nr: 3.2

Yrkande angående – Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Yrkandet

Samhällets normer kan inte förändras genom att särskilja eller rikta kategoriboenden till personer utifrån identitet eller sexuell läggning. I grunden är det nödvändigt att alla boenden oavsett boendeform är inkluderande för alla.

För att uppnå en inkludering för alla krävs återkommande kompetenshöjande åtgärder för den personal som arbetar med omsorg. Det är viktigt med en likvärdig vård och omsorg för alla stadens medborgare.

Vi anser att det normmedvetna arbetssättet inom äldreomsorgen och det goda arbete som genomförts tidigare, fortgår och omhändertas i ÄVO-nämnden för hela staden.

Yrkande
2021-02-01

Ärende nr 3.2

Yrkande angående – Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås

Yrkandet

I Sverige skyddas de mänskliga rättigheterna av tre grundlagar:

Regeringsformen, Tryckfrihetsförordningen och Yttrandefrihetsgrundlagen.

Regeringsformen slår fast att det allmänna ska trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg, trygghet och ge förutsättningar för god hälsa. Det allmänna ska också verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället. Regeringsformen anger också att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Internationell och svensk lagstiftning utgör en tydlig grund för arbetet med jämlikhet och motverkan av diskriminering. I kommunallagen 2§ står det klart att

"Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns skäl för något annat."

Dessa lagar ger alla göteborgare likvärdiga livsvillkor och förutsättningar, oavsett socioekonomisk status, geografisk hemvist, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder och sexuell läggning.

Sverigedemokraterna står bakom Göteborgs Stads arbete mot diskriminering och för jämlikhet, men vi önskar att arbetsformerna utformas på ett bättre sätt. Alla har rätt att verka för sin sak, anordna planer, parader, festivaler och verka som lobbyister, det är viktigt. Man måste dock alltid skilja på intresserörelser och kommunal kärnverksamhet, med fokus på vård, omsorg och skola.

En boendeverksamhet riktad till äldre HBTQ-personer lämpar sig möjligen bättre i privat regi då vi inte kan se att detta vore just kommunal kärnverksamhet. Vi ställer oss dock mycket tveksamma till att stigmatisera och sortera ut människor på det sätt som V föreslår i sin motion.

I arbetet med vård och omsorg av Göteborgs äldre gäller svensk lagstiftning. Följs dessa lagar kommer ingen människa att bli illa behandlad för sin sexuella läggning eller könsidentitet. Det vore önskvärt att all vårdpersonal redan vid nyanställning får både skriftlig och muntlig information om svensk diskrimineringslag 2008:567 samt kommunallagen 2§ (jämslällldhet och likabehandling av kommuninvånare). En uppföljning görs sedan lämpligtvis i samband med ordinarie APT-möten.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-01-07

Diarienummer 0941/20

Handläggare

Anna-Carin Jansson

Telefon:031-368 06 27

E-post: anna-carin.jansson@stadshuset.goteborg.se

Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Motionen

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att ge fastighetsnämnden i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre hbtq-personer med målsättningen att boendet ska vara i drift senast 2022. Motionärerna föreslår även att kommunfullmäktige beslutar om att ge Äldre samt vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende inriktad mot hbtq-personer.

Samhället bygger på normer grundande på en föreställning om att alla är heterosexuella, att det bara finns två kön och att bara kvinnor och män blir kära i varandra. Dessa normer är ännu starkare för äldre som är uppvuxna i en tid då homosexualitet var skamligt eller till och med klassat som en sjukdom, framhåller motionärerna och menar att det är av stor vikt att det finns äldreboenden och trygghetsboenden som fångar upp den mångfald som finns även hos äldre. De refererar till en uttryckt oro hos äldre hbtq-personer om hur bemötandet inom äldreomsorgen och i det egna hemmet kan komma att bli och menar att med boendeformer riktade till äldre hbtq-personer kan dessa slippa att ”kliva in i garderoben igen på ålderns höst”.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till fastighetsnämnden, SDN Majorna-Linné, SDN Örgryte-Härlanda, Göteborgs Stads Pensionärsråd och Göteborgs Stads HBTQ-råd. Stadsledningskontorets avdelning för Kvalitet och verksamhet har bidragit med inspel i beredningen vilka omhändertagits i stadsledningskontorets kommentar.

Remissinstansernas svar redovisas i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Fastighetsnämnden	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande D Omröstning	Fastighetsnämnden bedömer att ett trygghetsboende för äldre hbtq-personer ligger i linje med nämndens uppdrag att skapa förutsättningar för att göteborgarna får tillgång till en mångfald av goda bostäder. Nämnden understryker att om

	Reservation D	<p>ett nytt hbtq-boende för äldre ska vara i drift redan 2022 bör projektet utgå ifrån en grupp redan befintliga lägenheter.</p> <p>Nämnden understryker också att ett trygghetsboende/ gemensamhetsboende riktat till äldre hbtq-personer fordrar att fastighetsägare, en grupp människor eller en förening initierar och driver tillskapandet av boendet.</p>
SDN Majorna-Linné	<p>Tillstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Bilaga: Yttrande Pensionärsrådet Majorna-Linné har till SDN Majorna-Linné inkommit med ett yttrande om att rådet stöder motionens förslag till beslut. ”Det finns inom gruppen en utbredd oro för diskriminering och trakasserier i boendesituationer” konstaterar rådet och menar att möjlighet att välja en mot äldre hbtq-personer riktad boendeform starkt skulle bidra till ökad trygghet.</p>	<p>Nämnden framhåller att inrättandet av ett trygghets- eller gemensamhetsboende samt en enhet inom särskilt boende för äldre hbtq-personer förutsätter ekonomiska resurser över tid inom ramen för ordinarie budget.</p> <p>Nämnden betonar vikten av målgruppens delaktighet i utformandet av de nya boendeformerna – då målet är att förena en möjlighet att leva öppet utifrån sin könsidentitet/sexuella läggning och samtidigt vara trygg.</p> <p>På grund av frågans komplexitet bedömer nämnden det som en alltför snäv tidsram att ha ett trygghets- eller gemensamhetsboende för äldre hbtq-personer i drift senast 2022.</p>
SDN Örgryte-Härlanda	<p>Avstår från att ta ställning med hänvisning till de synpunkter som framkommer i förvaltningens tjänsteutlåtande.</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p>	<p>Med hänvisning till avvecklandet av stadsdelsnämnderna och att ansvaret för äldreomsorgens verksamheter förs över till den nya Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bedömer nämnden att det inom den nya förvaltningen kommer att finnas förutsättningar och särskild kompetens för att</p>

	<p>Yttrande SD</p> <p>Omröstning</p> <p>Protokollsanteckning MP och V</p>	<p>hantera frågor inom det område som motionen berör.</p> <p>Nämnden bedömer därmed att förslagen i motionen bör aktualiseras i den nya nämnden.</p>
<p>Göteborgs Stads Pensionärsråd</p>	<p>Tillstyrker</p> <p>De ledamöter som representerar ett politiskt parti deltar inte i beslutet.</p>	<p>Pensionärsrådet framhåller att det i grunden är viktigt att alla boenden/äldreboenden är inkluderande för alla äldre men det är också viktigt att vid behov finna nödvändiga andra lösningar. Skapas en särskild enhet för äldre hbtq-personer bör det säkerställas att all personal på enheten har utbildning och kunskap om äldre hbtq-personers särskilda behov så att de boende erhåller en god omvårdnad.</p>
<p>Göteborgs Stads HBTQ-råd</p>	<p>Tillstyrker</p> <p>De ledamöter som representerar ett politiskt parti deltar inte i beslutet.</p>	<p>HBTQ-rådet konstaterar att många äldre hbtq-personer har negativa erfarenheter av att bli utsatta för en oreflekterad och förgivettagen heteronormativitet.</p> <p>Rådet förespråkar - vad gäller trygghets/gemensamhetsboende - inte ett separat hus utan boendeformer där hbtq-personer samverkar med andra alternativa grupper, allierade, där mångfald och en öppen inställning till hbtq-personer är en självklar utgångspunkt.</p> <p>Rådet menar att en enhet inom särskilt boende riktad mot hbtq-personer, byggd på normmedvetenhet, kan skapa trygghet. Rådet föreslår att kommunen tar tillvara och vidareutvecklar ”de goda resultaten från projektet Normmedvetet arbetssätt inom äldreomsorgen.”</p>

Bedömning ur ekonomisk dimension

Inrättandet av en enhet inom särskilt boende inriktad mot hbtq-personer bedöms kunna innebära kostnader i form av lokalkostnader, verksamhets- och personalkostnader. För att säkerställa erforderlig kompetens i personalgruppen behöver även kompetenshöjande insatser återkommande genomföras bland tillsvidareanställd personal, nyanställda och vikarier.

Trygghetsboenden/gemensamhetsboenden med en inkluderande hbtq-profil förmodas öka äldre hbtq-personers upplevelse av trygghet och möjlighet att leva i ett socialt sammanhang. Ökad livskvalitet och - förhoppningsvis - bättre hälsa kan utifrån ett samhällsperspektiv innebära lägre sjukvårdskostnader och ett ökat kvarboende - vilket i sin tur innebär lägre kostnader för särskilda boenden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bostäder utgör en ansenlig del av göteborgarnas ekologiska avtryck. Ett boende utformat utifrån ett gemensamt nyttjande av utrymmen och ytor kan innebära ett mindre ekologiskt avtryck för den enskilde. Bland befintliga gemensamhetsboenden finns exempel på tillgång till bilpooler vilket kan påverka den ekologiska hållbarheten positivt.

Bedömning ur social dimension

Sverige, liksom många västländer, har generellt sett en allt större andel åldrande befolkning. Det betyder att andelen äldre hbtq-personer också ökar. Forskning som gjorts visar dock att samhället i flera delar står dåligt rustat för att kunna erbjuda likvärdig vård, omsorg och också boende utifrån vars och ens förutsättningar och önskemål. Exempelvis visar en kartläggning som Socialstyrelsen genomförde 2013 *Äldre hbt-personer och kommunernas vård och omsorg om äldre* att mindre än tio procent av kommuner och stadsdelar tagit upp hbt-personer i fortbildning eller information till personalen under det senaste året. Istället är en förgivttagen föreställning om kön och sexuell läggning (heteronormativitet) rådande. Rädsla för att bli utsatt för homo- eller transfobi eller inte kunna vara sig själv fullt ut är något bland annat föreningen Hbt-seniorerna inom RFSL Göteborg lyfter som skäl till äldre hbtq-personers behov av trygga mötesplatser och boenden. I den begränsade forskning som finns om äldre hbtq-personers livsvillkor, framkommer att äldre hbtq-personer tenderar att i större omfattning oroa sig inför åldrandet och ett eventuellt ökat vårdbehov än andra äldre.

Stadsledningskontorets kommentar

Motionen syftar till att äldre hbtq-personer i Göteborg ska kunna erbjudas boendeformer där de äldre kan finna social gemenskap och i en trygg miljö fullt ut kunna vara sig själva. Boendeformerna som anges i motionen är en *enhet inom särskilt boende* samt *trygghetsboende* eller *gemensamhetsboende*.

Särskilt boende

Vad gäller plats inom särskilt boende krävs beslut biståndsbeslut. Det finns idag ett 60-tal äldreboenden idag i Göteborg, vilket inkluderar både boenden och boenden med särskild inriktning. Bland de boendena som erbjuder en särskild inriktning finns bland annat äldreboende med en enhet för finsktalande, äldreboende med en enhet för personer med demenssjukdom och äldreboende med en enhet för teckenspråkiga. Någon motsvarande enhet för hbtq-personer finns i dagsläget inte i Göteborg. Däremot deltog tre

äldreboenden, bland annat Dicksons hus äldreboende, under 2016-2018 i ett pilotprojekt med syfte att ta fram en modell i staden för ett normmedvetet arbetssätt med fokus på hbtq inom äldreomsorgen. Pilotprojektet genomfördes i fem stadsdelar och uppmärksammades nationellt, bland annat av Socialstyrelsen, men har inte vidareutvecklats och den fortsatta implementeringen har därför stannat upp.

Trygghetsboenden

Trygghetsboenden vänder sig till personer som fyllt 70 år. Inget biståndsbeslut behövs utan boendeformen kan sägas utgöras av en vanlig lägenhet med tillgång till gemensamhetsutrymmen. Lägenheterna kan förekomma som hyresrätt och bostadsrätt, i befintliga bostadsområden och i nybyggda, vara olika stora och se olika ut. Bostäderna kan vara samlade i grupp eller insprängda bland husets övriga lägenheter.

Gemensamhetsboenden

En form av boende som på senare år efterfrågats alltmer runtom i Sverige är så kallade gemensamhetsboenden. Enligt Boverkets definition är bogemenskap - eller gemensamhetsboende - ett ”samlingsnamn för boendeformer som präglas av utökade möjligheter till samvaro och gemenskap i vardagen, grannar emellan.”

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Fastighetsnämndens handlingar 2020-08-31 §141
3. SDN Majorna-Linnés handlingar 2020-10-22 §216
4. SDN Örgryte-Härlandas handlingar 2020-11-23 §266
5. Göteborgs Stads Pensionärsråds handlingar 2020-11-17
6. Göteborgs Stads HBTQ-råds handlingar 2020-10-20

Handling 2020 nr 138

Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Att fler boendeformer såsom trygghets- och gemenskapsboenden bör inrättas i befintligt fastighetsbestånd har under många år varit en av Vänsterpartiets linjer. Det ska vara med rimliga hyror och i alla delar av staden. Syftet har varit att stärka tillgången till bostäder.

I det rödgrönrosa styret försökte vi också arbeta för fler och utvecklade former av boendelösningar för äldre. Vi satte under förra mandatperioden bland annat upp höga mål för att bygga fler trygghetsboenden i syfte att främja längre och självständiga boenden. Målsättningen med tusen nya lägenheter uppnåddes nästan också. Vi inledde även arbetet med att utveckla fler lösningar för gemensamhetsboenden, men där hann vi inte lika långt. Nu har tyvärr det viktiga arbetet avstannat helt inom dessa två områden det senaste året.

Vårt samhälle bygger på normer grundande på en föreställning att alla är heterosexuella, att det bara finns två kön och att bara kvinnor och män blir kära i varandra. Dessa normer är ännu starkare för äldre som är uppvuxna i en tid då homosexualitet var skamligt eller till och med klassat som en sjukdom. Äldre hbtq-personer har ofta kämpat ett helt liv mot stigmatisering och diskriminering. Många vittnar om att ha levt under ett större förtryck än yngre generationer och har ofta ett stort behov av att bli synliggjorda. Därför är det viktigt att vi kan tillgodose deras önskemål i framtiden.

Äldre är ingen homogen grupp. Vi blir inte mer lika varandra i takt med att vi åldras trots att vi ibland lever med den föreställningen. Det är av stor vikt att vi har äldreboenden och trygghetsboenden som fångar upp den mångfald som finns även hos äldre.

Äldreomsorgen och bostadsförsörjningen ska anpassas efter både behov och rättigheter.

HBTQ-personer ska aldrig behöva kliva in i garderoben igen på ålderns höst. En av de frågor som äldre HBTQ-personer lyft är oron för hur de kan bli behandlade i äldreomsorgen och i sitt hem. Den oron kan vi möta genom att bättre möta gruppens önskemål. Ett sådant är att det finns boendeverksamhet riktad till äldre HBTQ-personer.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

Att Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022

Nämnden med ansvar för äldreomsorg får i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende inriktad mot HBTQ-personer.

Daniel Bernmar (V)

Bettan Andersson (V)

Yttrande till kommunstyrelsen över motion från Västerpartiet om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

§ 141, 3527/20

Beslut

Enligt fastighetskontorets förslag:

Med hänvisning till fastighetskontorets tjänsteutlåtande tillstyrker fastighetsnämnden motionens förslag om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer.

Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över motionen.

Handlingar

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande 2020-08-31

Yrkande D den 2020-08-30

Yrkanden

Patrik Höstmad (D) yrkar bifall till yrkande från D

Mats Ahdrian (KD) yrkar bifall till kontorets förslag

Propositionsordning

Ordföranden Mats Ahdrian ställer proposition på yrkandena och finner att sitt eget yrkande bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja-röst för bifall till Mats Ahdrians yrkande. Nej-röst för bifall till Patrik Höstmads yrkande”.

Hampus Magnusson, Bobbo Malmström, Anders Karlsson, Emmali Jansson och Mats Ahdrian röstar Ja (5)

Sven Carlsson, Patrik Höstmad, Jennifer Cardell och Peter Danielsson röstar Nej (4)

Reservation

Patrik Höstmad och Peter Danielsson reserverar sig till förmån för eget yrkande

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-09-10

Vid protokollet

Sekreterare

Sirpa Bernhardsson

Ordförande

Mats Ahdrian

Justerande

Emmali Jansson

Fastighetsnämnden 2020-08-31
Ärende 8 Diarienummer Dnr 3527/20

Yrkande angående Yttrande till kommunstyrelsen över motion om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden beslutar

- att avstyrka motionens förslag om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer och
- att motiveringen nedan översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över motionen.

Motivering

Det är inte rimligt att staden riktar och subventionerar kategoriboende utifrån sexuell läggning eller identitet. Målet bör istället vara att alla trygghetsboenden som subventioneras är inkluderande.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-08-31

Diarienummer 3527/20

Handläggare

Mikael Chrona, Erik Gedeck

Telefon: 031-368 10 44, 031-368 10 18

E-post: mikael.chrona@fastighet.goteborg.se

erik.gedeck@fastighet.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Förslag till beslut

I Fastighetsnämnden

Med hänvisning till fastighetskontorets tjänsteutlåtande tillstyrker fastighetsnämnden motionens förslag om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer.

Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över motionen.

Sammanfattning

I motionen av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) föreslås kommunfullmäktige besluta om att minst ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer ska vara i drift senast 2022.

Fastighetskontoret bedömer att det finns möjligheter att tillgodose delar av målgruppens behov och rättigheter genom trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer. Detta skulle medföra att den mångfald som finns hos äldre fångas upp. Boendena erbjuder även ökad trygghet, samvaro och en större möjlighet för äldre personer att bo kvar längre i eget boende, vilket kan ge en ökad livskvalitet.

Om ett nytt HBTQ-boende för äldre ska vara i drift redan 2022, bör projektet utgå ifrån en grupp redan befintliga lägenheter, då ett nybyggnationsprojekt är avsevärt mer tidskrävande.

Fastighetskontoret vill understryka att ett trygghetsboende / gemensamhetsboende riktat till äldre HBTQ-personer fordrar att fastighetsägare, en grupp människor eller en förening initierar och driver tillskapandet av boendet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Tillkomsten av fler trygghetsbostäder bedöms öka möjligheten till kvarboende, vilket i sin tur ger lägre kostnader för särskilda boenden. Fastighetsnämnden har i samband med budgetarbetet för 2021 tillskrivit kommunstyrelsen om behovet av medel för att nå föreslagen målbild om 1 000 nya trygghetslägenheter under innevarande mandatperiod. I övrigt är det svårt att påvisa en konkret ekonomisk effekt om motionen skulle bifallas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Fastighetskontoret har inte kunnat värdera motionens förslag om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer utifrån en ekologisk dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett inrättande av trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer skulle medföra att bostadsbeståndet i Göteborg bättre skulle möta den mångfald som finns hos äldre. Boendena erbjuder även ökad trygghet, samvaro och en större möjlighet för äldre personer att bo kvar längre i eget boende, vilket bedöms ge en ökad livskvalitet.

Bilaga

1. Motion (Handling 2020 nr 138)

Ärendet

I motionen av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) föreslås kommunfullmäktige besluta om att:

Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022

Nämnden med ansvar för äldreomsorg får i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende inriktad mot HBTQ-personer.

Yttrande ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 27 november 2020.

Fastighetskontoret har i detta tjänsteutlåtande valt att fokusera på det föreslagna uppdraget om trygghetsboende / gemensamhetsboende då dessa delar rör fastighetsnämndens ansvarsområde.

Beskrivning av ärendet

I motionen av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) föreslås kommunfullmäktige besluta om att minst ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer ska vara i drift senast 2022. I motionen föreslås att fastighetsnämnden ges i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer.

Fastighetsnämnden har utifrån reglementet ansvar för stadens planering av bostadsförsörjning. Konkret innebär detta att nämnden förväntas skapa förutsättningar för att alla göteborgare får tillgång till goda bostäder. Arbetet innebär att såväl säkra bostadsvolymer för att möta befolkningsökningen, men även att möta mångfalden i bostadsbehov och efterfrågan hos göteborgarna.

Fastighetsnämnden har i uppdrag att bevilja subventioner för trygghetsboenden och i dagsläget finns i staden 25 boenden med cirka 1 000 trygghetslägenheter. Ett trygghetsboende ska bestå av minst 15 lägenheter och vänder sig till hyresgäster som är 70 år eller äldre. Lägenheterna ska ha god tillgänglighet och det ska även finnas en gemensamhetslokal i närheten som vissa tider i veckan bemannas med personal. Det är fastighetsägaren som inrättar boendena och det är också till dessa företag som subventionen betalas ut. Befintliga trygghetsboenden har nästan uteslutande tillkommit genom att fastighetsägare konverterat lägenheter i det befintliga beståndet, men planen framåt är att andelen trygghetsbostäder som tillkommer genom nyproduktion ska öka. Genom nämndens ansvar för markanvisningar finns möjlighet att kravställa om inrättande av nya trygghetsboenden eller gemensamhetsboenden.

Förvaltningens bedömning

Som ansvarig för bostadsförsörjning i staden ska fastighetsnämndens planera för en mångfald av boendelösningar för att möta göteborgarnas behov av goda bostäder. Det är i dagsläget oklart hur stort behovet i Göteborg är av trygghetsboende med HBTQ-inriktning. I Stockholm finns sedan 2014 seniorboendet *Regnbågen*, med HBT-profil. Boendet består av 28 lägenheter och drivs med kooperativ hyresrätt. Då antalet köande till *Regnbågen* uppgår till cirka 200, får det inte anses som uteslutet att behov även kan finnas i Göteborg.

Fastighetskontoret bedömer att det finns möjligheter att tillgodose delar av målgruppens behov och rättigheter genom trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer. Detta skulle medföra att den mångfald som finns hos äldre fångas upp. Boendena erbjuder även ökad trygghet, samvaro och en större möjlighet för äldre personer att bo kvar längre i eget boende, vilket kan ge en ökad livskvalitet.

Om ett nytt HBTQ-boende för äldre ska vara i drift redan 2022, bör projektet utgå ifrån en grupp redan befintliga lägenheter, då ett nybyggnationsprojekt är avsevärt mer tidskrävande.

Fastighetskontoret vill understryka att ett trygghetsboende / gemensamhetsboende riktat till äldre HBTQ-personer fordrar att fastighetsägare, en grupp människor eller en förening initierar och driver tillskapandet av boendet.

Utöver att tillskapa ett nytt boende finns även möjlighet för fastighetsägare att HBTQ-certifiera befintliga boenden.

Martin Öbo
Fastighetsdirektör

Erik Gedeck
Avdelningschef

Utdrag ur Protokoll
Sammanträdesdatum
2020-10-22

Svar på remiss om motion för boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer

§ 216, N135-0319/20

Stadsdelsnämnden Majorna-Linné har getts möjlighet att yttra sig om en motion till kommunfullmäktige som handlar om boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer.

Beslut

1. Stadsdelsnämnden Majorna-Linné tillstyrker förslagen i motionen av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer.
2. Stadsdelsnämnden Majorna-Linné översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handlingar

Tjänsteutlåtande, 2020-08-28

Bilaga 1: Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Bilaga 2: Yttrande från lokala pensionärsrådet om motionen

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret (diarienummer 0941/20)

Dag för justering

2020-10-22

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Henriksson

Ordförande

Lena Olinder (M)

Justerande

Jennifer Merelaid Hankins (V)

Protokollsutdragets riktighet intygas av registrator Catrine Källström

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2020-08-28
N135-0319/20

Anna Thomasson
Telefon: 031-365 00 00
E-post: anna.thomassonn@majornalinne.goteborg.se

Svar på remiss om motion för boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden Majorna-Linné tillstyrker förslagen i motionen av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer.
2. Stadsdelsnämnden Majorna-Linné översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skickat in en motion till kommunfullmäktige om riktade boendeformer för äldre hbtq-personer. Stadsledningskontoret har översänt motionen till bland annat stadsdelsnämnden Majorna-Linné för möjlighet till yttrande.

Hbtq är ett paraplybegrepp för homo- och bisexuella, trans- och queerpersoner. Begreppet inkluderar således en stor variation av människor vars livsvillkor och livserfarenheter inte på något sätt är homogena. På samma sätt är önskningar och tankar om framtiden inte präglade av någon allmän konsensus vad gäller exempelvis riktade boendeformer för hbtq-personer. 2019 gjorde RFSL en kartläggning som tyder på att det finns en särskild utsatthet för ofrivillig ensamhet bland hbtq-personer över 60 år, jämfört med det nationella genomsnittet, och att bidragande faktorer är att en inte är öppen med sin sexuella läggning eller könsidentitet och att en inte har så mycket kontakt med andra hbtq-personer. Liknande resonemang framkommer även i andra intervjustudier och rapporter.

Att utforma särskilda boendeformer för äldre hbtq-personer går i linje med Göteborgs Stads budget och skulle kunna vara ett sätt att bidra med social gemenskap, stöd och meningsfullhet i vardagen som alla är faktorer som främjar livskvaliteten och förebygger exempelvis psykisk ohälsa. Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen i motionen men ser att delaktighet och utformning, övergripande arbete med mänskliga rättigheter och normmedvetenhet samt resurser behöver tas i beaktas och säkerställas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att inrätta trygghets- eller gemensamhetsboende samt en enhet inom särskilt boende för äldre hbtq-personer förutsätter ekonomiska resurser. Förväntade ekonomiska kostnader relateras till både lokalkostnader samt verksamhets- och personalkostnader. För att möjliggöra långsiktighet i arbetet behövs även en plan för hur exempelvis nyanställda och

vikarier kontinuerligt ska få ta del av de kompetenshöjande insatser som behövs inom området. Förvaltningen bedömer att ovan beskrivna kostnader behöver säkerställas över tid inom ramen för ordinarie budget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Enligt lag, 3 kap 1§ hälso- och sjukvårdslagen, är målet med hälso-och sjukvården en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Innebörden av jämlik vård är att bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor till alla oavsett kön, ålder, bostadsort, funktionalitet, utbildning och social läggning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning, och oavsett kombinationer av dessa, vilket diskrimineringslagen bland annat finns till för.

De föreslagna insatserna i motionen går i linje med Göteborgs Stads budgetmål gällande både äldres livssituation samt att efterleva de mänskliga rättigheterna. I Göteborgs Stads budget 2020 fastslås att äldre ska bemötas med respekt och ha makt och inflytande över hela sin livssituation. Äldreomsorgen ska kännetecknas av hög kvalitet, värdighet, trygghet och valfrihet. Vidare poängteras att hbtq-personer ska garanteras samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som alla andra i staden. Under hela livet ska var och en kunna vara sig själv. Normmedvetandet behöver öka i all verksamhet, så att staden kan möta regnbågsfamiljer, ungdomar och äldre med en likvärdig service.

I Socialstyrelsens lägesrapport *Vård och omsorg om äldre 2020* lyfts att fler äldre behöver tillgång till gemenskap och aktiviteter, genom exempelvis mötesplatser och boenden som minskar isolering. Upplevelser av ensamhet och isolering kan ge ökad risk för depressiva symptom och psykisk ohälsa. Något som i sig riskerar att försämra en persons möjlighet att leva ett meningsfullt liv utifrån behov och önskemål. 2019 gjorde RFSL en kartläggning som tyder på att det finns en särskild utsatthet för ofrivillig ensamhet bland hbtq-personer över 60 år, jämfört med det nationella genomsnittet, och att bidragande faktorer är att en inte är öppen med sin sexuella läggning eller könsidentitet och att en inte har så mycket kontakt med andra hbtq-personer. Förslagen i motionen skulle kunna bidra med social gemenskap, stöd och meningsfullhet i vardagen som alla är faktorer som främjar livskvaliteten och förebygger exempelvis psykisk ohälsa. I dagsläget är det bara Stockholm som erbjuder seniorboende för äldre hbtq-personer vilket varit i drift sedan 2013.

Samverkan

Information i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 13 oktober 2020.

Information och dialog i lokala pensionärsrådet den 10 september 2020. Pensionärsrådet har lämnat ett yttrande om motionen (bilaga 2).

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret senast den 27 november 2020.

Bilagor

1. Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer.
2. Yttrande från lokala pensionärsrådet om motionen

Ärendet

Stadsdelsnämnden Majorna-Linné har getts möjlighet att yttra sig om en motion till kommunfullmäktige som handlar om boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer. Yttrandet ska skickas in till stadsledningskontoret senast den 27 november 2020.

Beskrivning av ärendet

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skrivit en motion om boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre hbtq-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022 samt att nämnden med ansvar för äldreomsorg får i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende inriktad mot hbtq-personer.

Hbtq är ett paraplybegrepp för homo- och bisexuella, trans- och queerpå personer. Begreppet inkluderar således en stor variation av människor vars livsvillkor och livserfarenheter inte på något sätt är homogena. Äldre personer som identifierar sig som homosexuella, bisexuella, transpersoner eller queera har levt i en tid där deras sexualitet och/eller könsidentitet har varit kriminaliserad, sjukdomsförklarad och ofta framställt som avvikande. Många har därmed levt med stigma och diskriminering som präglat deras liv, medan andra upplever att de alltid kunnat leva helt öppet.

På samma sätt är önsningar och tankar om framtiden inte präglade av någon allmän konsensus vad gäller exempelvis riktade boendeformer för hbtq-personer. I projektrapporten *Äldreboende för HBT-personer* synliggörs detta genom intervjustudier där olikheter och uppfattningar om trygghet och öppenhet är genomgående. I rapporten problematiserar respondenterna dilemmat mellan en önskan om öppenhet och att inte skapa slutna rum, samtidigt som behoven finns av trygga miljöer.

Befintlig forskning visar på att äldre hbtq-personer ofta bär på en oro inför åldrandet och ett eventuellt ökat vårdbehov. En sådan oro är vanlig hos de flesta äldre, men för hbtq-personer kan den vara extra påtaglig. Oron kan bland annat handla om rädsla för att bli homo- eller transfobiskt bemötta den dag en blir i behov av omsorg. Det handlar till exempel om oro kring att ens relationer eller könsidentitet inte ska bli tagna på allvar eller att en ska utsättas för diskriminering. Oron bottenar sig många gånger i starka erfarenheter av att ha blivit utsatt för diskriminering exempelvis i möten med vården. För att undgå risken att bli utsatt för diskriminering uttrycks även en oro över att behöva ”gå tillbaka in i garderoben” på äldre dagar. Detta kan också resultera i att personer undviker eller skjuter upp kontakten med såväl hälso- och sjukvården som kontakt med äldreomsorg. Att åldras tillsammans med personer med liknande livserfarenheter kan skapa en trygghet i vardagen som kan vara extra viktig i ett skede i livet då en har större behov av vård och omsorg. En annan aspekt som lyfts fram som är viktig är att inte bli ifrågasatt eller återkommande behöva förklara hur en lever och levt sitt liv för personer runt om en.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att inrätta trygghets- eller gemensamhetsboende samt en enhet inom särskilt boende för äldre hbtq-personer. I arbetet med detta bedömer förvaltningen att nedan beskriva aspekter bör beaktas.

Delaktighet och utformning

Att balansera och förena öppenheten mot omvärlden och samtidigt skapa en trygg miljö som bygger på kunskap och tillit är oerhört viktigt att ta i beaktande vid eventuell utformning av dessa boendeformer. Då det är en komplex fråga är det även av största vikt att utformningen baseras på kompetens och evidens samt genomförs tillsammans med målgruppen för att fånga upp just deras behov. Detta behöver även innefatta en tidsplan som ger de förutsättningar som processen behöver. Att ha ett trygghets- eller gemensamhetsboende för äldre hbtq-personer i drift senaste 2022 bedöms i detta avseende som en för snäv tidsplan med allt vad det innebär gällande att hitta lokaler, anställa personal, göra målgruppen delaktiga, undersöka hur verksamheten ska utformas för att svara mot de behov som finns med mera.

Övergripande arbete med mänskliga rättigheter och normmedvetenhet

För att säkerställa likvärdig service inom hela äldreomsorgen samt hälso- och sjukvården måste ett arbete med mänskliga rättigheter och normmedvetenhet genomsyra hela organisationen. Något som förutsätter kompetens, resurser och strategier i hela organisationen samt att det tydligt implementeras i verksamheternas kärnuppdrag. Detta är ett arbete som givetvis behöver ske övergripande och långsiktigt oavsett av ett eventuellt införande av riktade boendeformer för äldre hbtq-personer.

Resurser

Att inrätta trygghets- eller gemensamhetsboende samt en enhet inom särskilt boende för äldre hbtq-personer förutsätter ekonomiska resurser. Likaså att säkerställa ett långsiktigt och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter och normmedvetenhet. Förväntade ekonomiska kostnader relateras till både lokalkostnader samt verksamhets- och personalkostnader. För att möjliggöra långsiktighet i arbetet behövs även en plan för hur exempelvis nyanställda och vikarier kontinuerligt ska få ta del av de kompetenshöjande insatser som behövs inom området. Förvaltningen bedömer att ovan beskrivna kostnader behöver säkerställas över tid inom ramen för ordinarie budget.

Babbs Edberg

Birgitta Thielen

Tf. Stadsdelsdirektör

Sektorchef Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård

Svar på remiss gällande motion om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

§ 266, N133-0339/20

Beslut

Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda

1. avstår från att ta ställning till beslut med hänvisning av de synpunkter som framkommer i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. översänder tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige som sitt eget yttrande.
3. förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skrivit en motion till kommunfullmäktige om att skapa boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer. I motionen föreslås att Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022. Nämnden med ansvar för äldreomsorg föreslås få i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende riktad mot HBTQ-personer.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-10-22

Yttrande Sverigedemokraterna, 2020-11-23

Yrkande

Ulf Carlsson (MP) meddelar att MP och V yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Tobias Björk (M) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Hanna Linnea Wettermark Sköld (L) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kerstin Brunnström (S) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar avslag på motionen.

Proposition

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att stadsdelsnämnden beslutat enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsanteckning

”HBTQ-personer har ofta kämpat hela livet med ifrågasättande från omgivningen och svårigheter med att leva sina liv utifrån sina egna preferenser. I ett särskilt boende inriktat mot HBTQ-personer får de möta personal som kan normkritisk kompetens, där de slipper bli ifrågasatta och får vara sig själva. Självklart kommer inte alla HBTQ-personer att välja en sådan boendeenhet, men, inrättandet skulle innebära ett starkt signalvärde för personer som ofta kämpat ett helt liv med stigmatisering och diskriminering och mot stelbenta normativa roller.”

Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Protokollsutdrag skickas till

Kommunfullmäktige

Dag för justering

2020-11-23

Vid protokollet

Sekreterare

Anna Kihlén

Ordförande

Hanna Linnea Wettermark Sköld (L)

Justerande

Ulf Carlsson (MP)

2020-11-23

Ärende nr 13

Yttrande angående – motion om boendeformer riktad mot äldre HBTQ-personer

Yttrandet

I Sverige skyddas de mänskliga rättigheterna av tre grundlagar:

Regeringsformen, Tryckfrihetsförordningen och Yttrandefrihetsgrundlagen.

Regeringsformen slår fast att det allmänna ska trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg, trygghet och ge förutsättningar för god hälsa.

Det allmänna ska också verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället. Regeringsformen anger också att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Internationell och svensk lagstiftning utgör en tydlig grund för arbetet med jämlikhet och motverkan av diskriminering. I kommunallagen 2§ står det klart att "Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns skäl för något annat."

Dessa lagar ger alla göteborgare likvärdiga livsvillkor och förutsättningar, oavsett socioekonomisk status, geografisk hemvist, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder och sexuell läggning.

Sverigedemokraterna står bakom Göteborgs Stads arbete mot diskriminering och för jämlikhet, men vi önskar att arbetsformerna utformas på ett bättre sätt. Alla har rätt att verka för sin sak, anordna planer, parader, festivaler och verka som lobbyister, det är viktigt. **Man måste dock alltid skilja på intresserörelser och kommunal kärnverksamhet, med fokus på vård, omsorg och skola.**

En boendeverksamhet riktad till äldre HBTQ-personer lämpar sig bättre i privat regi.

I arbetet med vård och omsorg av Göteborgs äldre gäller svensk lagstiftning. Följs dessa lagar kommer ingen människa att bli illa behandlad för sin sexuella läggning eller könsidentitet. Det vore önskvärt att all vårdpersonal redan vid nyanställning får både skriftlig och muntlig information om svensk diskrimineringslag 2008:567 samt kommunallagen 2§ (jämställdhet och likabehandling av kommuninvånare). En uppföljning görs sedan lämpligtvis i samband med ordinarie APT-möten.

Om det finns vårdpersonal i Göteborgs kommun som i dag hindrar vårdtagare från att få vara sig själva, som bemöter människor med bristande respekt och som inte följer svensk lagstiftning, då bör denne vårdgivare tas ur tjänst. Alla vårdtagare ska ha lika rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva forma sin vardag

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-10-22

Diarienummer N133-0339/20

Handläggare: Annelie Johansson

Telefon: 031-365 69 69

E-post:

annelie.2.johansson@orgryteharlanda.goteborg.se

Yttrande gällande motion om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda avstår från att ta ställning till beslut med hänvisning av de synpunkter som framkommer i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda översänder tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige som sitt eget yttrande.
3. Stadsdelsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skrivit en motion till kommunfullmäktige om att skapa boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer.

I motionen beskrivs att samhällets normer grundas på en föreställning att alla är heterosexuella, att det bara finns ett två kön och att bara män och kvinnor kan bli kära i varandra. Normen bedöms vara ännu starkare för äldre HBTQ-personer som ofta fått kämpa ett helt liv mot stigmatisering och diskriminering. Motionärerna bedömer därför att det är viktigt att tillgodose deras önskemål i framtiden och att det är av stor vikt att det finns äldreboenden och trygghetsboenden som fångar upp den mångfald som finns även hos äldre. En av de frågor äldre HBTQ-personer har lyft är oron för hur de kan bli behandlade inom äldreomsorgen och i sitt hem.

I motionen tydliggörs att Vänsterpartiet under många år drivit linjen att fler boendeformer såsom trygghets- och gemenskapsboende bör inrättas i befintligt fastighetsbestånd med rimliga hyror och i alla delar av staden.

I motionen föreslås att Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022. Nämnden med ansvar för äldreomsorg föreslås få i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende riktad mot HBTQ-personer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att inrätta trygghets- eller gemensamhetsboende samt en enhet inom särskilt boende för äldre HBTQ-personer förutsätter ekonomiska resurser. Förväntade ekonomiska kostnader avser lokalkostnader samt verksamhets- och personalkostnader.

För att möjliggöra förslagen i motionen bedömer förvaltningen att ovan beskrivna kostnader behöver säkerställas över tid inom ramen för ordinarie budget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Bedömning ur social dimension

Mångfald

Kommunfullmäktige betonar att Göteborg ska vara en stad där alla kan känna delaktighet, framtidstro och frihet. Alla ska ha lika rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva kunna forma sina liv. Göteborg ska vara en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara. Vidare fastslår Diskrimineringslagstiftningen (2008:567) förbud mot diskriminering på grund av kön, könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning, etnicitet samt religion/annan trosuppfattning. Stadens service och tjänster ska vara likvärdiga och tillgängliga för alla, oavsett exempelvis könsidentitet/uttryck eller sexuell läggning.

Jämställdhet

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden. Heteronormen avser föreställningen att heterosexualitet är det förväntade och önskvärda. Tvåkönsnorm är antagandet att det bara finns två kön – kvinnor och män. Dessa normer riskerar att befästa stereotypa bilder av kvinnor och män som internt homogena grupper samt osynliggöra personer som inte identifierar sig inom heteronormen och/eller tvåkönsnormen. Det är viktigt att synliggöra att personer som definierar sig inom HBTQ-spektrumet inte utgör en homogen grupp.

Samverkan

Information i FSG (förvaltningsövergripande samverkansgrupp) 2020-11-18

Information i lokala pensionärsrådet 2020-10-20

Bilagor

1. Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Ärendet

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skrivit en motion till kommunfullmäktige om att skapa boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer.

I motionen föreslås att,

- Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022.
- Nämnden med ansvar för äldreomsorg får i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende riktad mot HBTQ-personer.

Remisstiden sträcker sig fram till den 27 november 2020.

Beskrivning av ärendet

Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) har skrivit en motion till kommunfullmäktige om att skapa boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer. Motionen har skickats på remiss till Fastighetsnämnden, SDN Majorna-Linne, SDN Örgryte-Härlanda, Pensionärsrådet, HBTQ-rådet, Äldreombudsmannen och stadsledningskontorets avdelning för äldrefrågor.

I motionen beskrivs att äldre HBTQ-personer som ofta fått kämpa ett helt liv mot stigmatisering och diskriminering nu behöver synliggöras. Motionärerna bedömer att det är viktigt att tillgodose deras önskemål i framtiden och att det är av stor vikt att det finns äldreboenden och trygghetsboenden som fångar upp den mångfald som finns även hos äldre. En av de frågor äldre HBTQ-personer har lyft är oron för hur de kan bli behandlade inom äldreomsorgen och i sitt hem. Äldreomsorgen och bostadsförsörjningen ska anpassas efter både behov och rättigheter.

I motionen föreslås att Fastighetsnämnden får i uppdrag att stödja arbetet med ett trygghetsboende eller gemensamhetsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022. Nämnden med ansvar för äldreomsorg föreslås få i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende riktad mot HBTQ-personer.

Förvaltningens bedömning

Inom några veckor avvecklas stadsdelsnämnderna och ansvaret för äldreomsorgens verksamheter förs över till den nya Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Inom den nya förvaltningen bedöms det finnas förutsättningar och särskild kompetens för att hantera frågor inom det område som motionen berör. Förvaltningen bedömer därmed att förslagen i motionen rimligen bör aktualiseras i den nya nämnden och tar därmed inte ställning till förslagen i motionen.

Beslutet skickas

Protokollsutdraget och tjänsteutlåtande ska skickas till Stadsledningskontorets förvaltningsbrevlåda, senast den 27 november.

Annika Ljungh

Tf. Stadsdelsdirektör

GÖTEBORGS STADS PENSIONÄRSRÅD

2020-11-17

Yttrande – Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBTQ-personer

Beslut

Göteborg Stads pensionärsråd (GPR) tillstyrker motionen med följande tillägg.

I grunden är det viktigt att alla boenden/äldreboenden är inkluderande för alla äldre men det är också viktigt att vid behov finna nödvändiga andra lösningar. Skapas en särskild enhet för äldre HBTQ-personer är det också viktigt att säkerställa att all personal på enheten har utbildning och kunskap om äldre hbtq-personers särskilda behov så att de boende erhåller en god omvårdnad.

De politiskt tillsatta ledamöterna deltar inte i beslutet.

Remissen

Motionen beskriver Vänsterpartiets linje, att arbeta för fler boendeformer av typen trygghets- och gemenskapsboenden, med rimliga hyror och i alla delar av staden. Vidare att äldre inte är en homogen grupp, och det därpå följande behovet av att äldreboenden och trygghetsboenden fångar upp den mångfald som finns hos äldre. Motionen beskriver att äldre HBTQ-personer lyft en oro för att bli illa behandlade äldreomsorgen och i sitt hem.

Motionen föreslår kommunfullmäktige att ge fastighetsnämnden i uppdrag att stödja arbete med trygghetsboende eller gemenskapsboende för äldre HBTQ-personer med målsättningen att det ska vara i drift senast 2022.

Motionen föreslår kommunfullmäktige att ge äldre- samt vård och omsorgsnämnden i uppdrag att skapa minst en enhet inom särskilt boende inriktad mot HBTQ-personer.

GÖTEBORGS STADS PENSIONÄRSRÅD

goteborgs.stad.pensionarsradet@goteborg.se

Göteborgs Stads pensionärsråds möte 2020-11-26

§ 20:911 Motionssvar – arbetsgruppen svar angående boendeformer för HBTQ-personer redovisas

Sven Carlsson avstår från att delta i beslutet då han redan svarat i annan församling. Remissvaret godkänns och sänds in till stadsledningskontoret.

De politiska representanterna i rådet deltar inte i beslutet.

Göteborg 2020-12-08

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Göteborgs Stads pensionärsråd

Rätt utdraget betygar i tjänsten:

Erica Manderhjelm

Avdelningen Kvalitet och verksamhet

Stadsledningskontoret

HBtQ- rådets remissvar på Motion av Daniel Bernmar (V) och Bettan Andersson (V) om boendeformer riktade mot äldre HBtQ-personer, Dnr 0941/20

HBtQ-rådet tillstyrker motionen med tillägg av nedanstående synpunkter.

HBtQ-personer ska aldrig behöva kliva in i garderoben på ålderns höst!

HBtQ-rådet anser att motionärerna lyfter fram relevanta aspekter och instämmer i huvudsak i de argument som framförs i motionen. Trygga och tillitsfulla boenden för alla stadens medborgare är naturligtvis en önskan och ett mål. Det bästa vore givetvis om alla kan bo överallt men dit är det långt kvar. Många äldre hbtq-personer har negativa erfarenheter av ett vi och dom-tänkande, av att bli utsatta för en oreflekterad och förgivettagen heteronormativitet, som ibland är både stigmatiserande och diskriminerande. Därför finns det behov av ett boende där man inte behöver riskera en fortsättning av den sortens utsatthet och inte tvingas tillbaka in i garderoben för att undgå den.

Det som efterfrågas är inte ett separat hus, utan boendeformer som samverkar med andra alternativa grupper, där mångfald och en öppen inställning till hbtq-personer är en självklar utgångspunkt. Ett inkluderande boende i befintlig verksamhet där äldre hbtq-personer går samman i trygghetsboende eller gemensamhetsboende – tillsammans med allierade heterosexuella som också bor på stället.

Som äldre är man ibland också mer skör, sårbar och i större behov av omsorg. Då kan det kännas tryggt med bo-ihop-gemenskaper som bygger på en normmedvetenhet. En enhet inom särskilt boende riktad mot hbtq-personer är därför ett utmärkt förslag.

När det gäller trygghet i boendet bör kommunen också ta tillvara och vidareutveckla de goda resultaten från projektet ”normmedvetet arbetssätt inom äldreomsorgen”. Även dessa kan bidra till ett normmedvetet, inkluderande gemensamhetsboende.

HBtQ-rådet instämmer härmed i de synpunkter som framförs och tillstyrker motionen.

§ 20:74 **Remiss Boendeformer riktade mot äldre hbtq-personer**

Anna-Carin Jansson går igenom rådets ordning för hur remisser besvaras. Rådet har att ta ställning till förslaget (tillstyrka, avstyrka, avstå från att besvara). Utifrån diskussion på rådsmötet utses en arbetsgrupp med mandat att formulera rådets ställningstagande utifrån vad som framkommer i diskussionen och uttrycks i protokollet. De politiska representanterna deltar inte i beslutet.

Angelica Löwdin tycker att motionen är välskriven och att relevanta aspekter tas upp i motionen. Det ideala vore, menar hon, att det inte skulle behövas något separat boende utan att äldre hbtq-personer skulle kunna bo överallt. Men det målet är ännu inte nått, konstaterar hon och tycker att rådet ska tillstyrka motionen. Många är fortfarande utsatta i sina liv och skulle vilja slippa att bli utsatta på ålderns höst, säger Angelica Löwdin och lyfter fram den kooperativa hyresgästföreningen Regnbågen i Stockholm som är ett seniorboende för hbt-personer.

Pia Emanuelsson håller med Angelica Löwdin. Även hon tycker att motionen är välskriven och viktig. Hon understryker också att det i Alliansens budgetförslag för 2021 i brödtexten om Nämnden för äldre samt vård och omsorg finns omnämnt att det behövs en mångfald av boenden anpassade för äldre, bland annat seniorboende med hbtq-inriktning.

Berit Larsson säger att hon fört samtal med hbt-seniorerna och Hbtq-Bo och säger att detta är helt i linje med de sistnämndas arbete – och som hon tycker staden borde få i uppdrag att stötta. Det kanske inte är ett särskilt boende, ett separat hus, som behövs, utan en bo-i-hop-form byggd på normmedvetenhet, säger hon och berättar att Hbtq-Bo samverkar med andra alternativa grupper där mångfald är en självklar utgångspunkt. Hon ser gärna att staden värnar erfarenheterna från piloterna med ett normmedvetet arbetsätt när det gäller äldre, säger hon och tillägger att hon tycker att motionen är utmärkt och ställer sig bakom att den tillstyrks.

Eva Jansson säger att hon varit i kontakt med hbtq-personer inom Moderaterna och det som kom fram var en farhåga i att det blir för mycket ett vi-och dom – och att alla ska vara trygga i de boenden som finns.

Berit Larsson svarar att detta är ett önsketänkande och att diskriminering och exkludering är ett faktum – särskilt är det bland andra jämånåriga äldre många av de värsta föreställningarna finns, säger hon. Några av oss blir "dom" och tvingas tillbaka i garderoben.

Tanya Charif håller med Berit, säger hon. Men hon undrar om det finns säkerhetsaspekter som måste tänkas på? Kan vi bli måltavla för våld om det finns liv som är synliga i sitt normbrott? Med tanke på samtiden säger Tanya Charif att hon vill ha med ett säkerhetstänk i remissvaret.

Yvonne Lundberg säger att hon följt arbetet på Dicksons hus äldreboende där alla blivit utbildade i ett normmedvetet arbetssätt och att det har fungerat väldigt bra. Det går kanske inte att göra så mycket med uppfattningarna hos de som redan bor där, menar Yvonne Lundberg, men de som flyttar in får redan från början veta att det här gäller här!

Utifrån hotbilder berättar Joakim Berlin att till exempel Gayhälsan som ju är en uttalad hbtq-verksamhet, blivit utsatt någon enstaka gång men har inte haft en särskilt stor hotbild.

Berit Larsson säger att hon vill instämna med det som Yvonne Lundberg lyfte fram och som hon menar ligger i linje med Hbtq-Bo; ett boende som inte är ett kategoriboende utan ett boende i befintlig verksamhet. När det kommer till äldre som måltavla för våld så tror hon att det är säkrare att äldre hbtq-personer går samman – tillsammans med allierade heterosexuella som också bor på stället.

Angelica Löwdin konstaterar att det uppenbarligen behövs olika boendeformer. Kanske inte så mycket separatism utan en hög grad av integration. Hon säger sig aldrig ha hört talas om något attentat mot Regnbågen i Stockholm. Vilken kanske beror på att seniorboendet är insprängt i lägenheter med kompisar i grannskapet, säger Angelica Löwdin. Angelica Löwdin tror inte heller på särskilda hus. När det gäller våld, konstaterar hon att "de som vill åt oss, vet ändå vart de ska gå".

Yvonne Lundberg lyfter att en sådan enkel åtgärd i det normmedvetna arbetssättet som att i introduktionssamtalet med en ny boende fråga om partner istället för maka eller make, ger positiva effekter – som sprider sig!

Beslut: Rådet beslutar att tillstyrka motionen. Rådet utser Angelica Löwdin och Berit Larsson till att formulera rådets remissvar utifrån vad som framkommit i diskussionen ovan. Remissvaret skickas till rådets ledamöter för eventuella mindre justeringar före det lämnas vidare.

Obs! De politiska representanterna deltar inte i beslutet.

Göteborg 2020-11-13

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Göteborgs Stads HBTQ-råd.

Rätt utdraget betygar i tjänsten:

Anna-Carin Jansson, Område Ärende och Utredning, Stadsledningskontoret, Tfn: 031-368 06 27